

ЗАСТОСУВАННЯ ІННОВАЦІЙНИХ МЕТОДІВ НАВЧАННЯ НА УРОКАХ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ КОМУНІКАТИВНИХ НАВИЧОК

Зінченко О. В.

викладач

*Київський фаховий коледж архітектури, будівництва та управління
м. Київ, Україна*

Шевченко С. В.

викладач

*Київський фаховий коледж архітектури, будівництва та управління
м. Київ, Україна*

Сьогодні інноваційний процес навчання став важливою рушійною силою розвитку освіти. Науковці звертають увагу на те, що поняття «інновація» вперше з'явилося в ХІХ ст. як впровадження певних елементів однієї культури в культуру іншої. Іншими словами, інновація – це впровадження і втілення нового.

Поділяємо думку науковців, що інновації – це зміни, які, зберігаючи всі позитиви накопиченого досвіду, позбавляють систему освіти від виявлених недоліків і повністю або частково переводять її на новий рівень шляхом покращення умов функціонування та отримання результатів. Водночас інновацією слід вважати будь-яку зміну, якщо вона не несе абсолютно нових ідей, але має особливе значення для освітнього процесу в сучасних умовах.

Сучасне викладання української мови, української мови за професійним спрямуванням у фаховому коледжі має на меті підготувати компетентних фахівців, які володіють комплексом знань і розвиненими комунікативними навичками.

Інноваційні технології навчання – це засіб залучення студентів до роботи в аудиторії. Вміло використовуючи такі технології, можна ефективно задіяти потенціал кожного здобувача освіти, планувати досягнення результатів, перетворити практичні заняття з української мови на співтворчість, дати студентам відчуття особистісного зростання. Створення умов для успіху та сприятливих умов для процесу пізнання кожного здобувача освіти – головні цілі, що лежать в основі інноваційних технологій навчання. Багато з них варті уваги сучасного викладача, який прагне дати якісні знання, зробити заняття цікавими та

максимально сприяти співпраці між викладачем та студентами. Вдалий добір методів і прийомів навчання в конкретних умовах та використання найбільш доцільних технологій навчання в підсумку має сформувати в студентів здатність відчувати навколишній світ, ставити запитання, обґрунтовувати свою точку зору, вступати в змістовний діалог і дискусію, робити висновки, мати гнучкість мислення, уяву та натхнення, ставити цілі та забезпечувати їх досягнення, планувати дії, здійснювати самоаналіз та самооцінку, взаємодіяти з оточуючими, безконфліктно взаємодіяти з іншими суб'єктами та навколишнім світом [1, с. 38].

Моделювання освітнього процесу в фаховому коледжі є ефективною формою технологічного підходу до викладання української мови. Актуальним при цьому залишається питання використання педагогічних технологій, зорієнтованих не лише на поглиблення знань здобувачів освіти, а й на розвиток навичок творчого й самостійного розв'язання проблем, активізацію інтелектуальних здібностей та пізнавальної діяльності. Тому виникає нагальна потреба у визначенні нових підходів до організації освітнього процесу. Реалізувати це завдання можна завдяки впровадженню сучасних інноваційних технологій. Варто зазначити, що, на думку вчених, закономірність інновацій полягає в тому, що щось нове може входити в систему освіти і змінювати її, але не руйнувати.

При плануванні занять з української мови звертаємо увагу на проблему розвитку креативного мовлення студентів – здатності особистості до створення нового у творчому процесі, отримуємо результат – формування на цій основі гармонійної, всебічно розвиненої мовної особистості. Доречно наголосити на важливості формування вміння виокремлювати проблему, усвідомлювати у цій проблемі якнайбільшу кількість зв'язків, гнучкості як здатності до продукування різноманітних ідей, оригінальності як здатності висловлюватися нестандартно, здатності удосконалювати об'єкт шляхом збільшення обсягу і виходу за межі очікуваного; здатності до нестандартного вирішення проблеми.

Під час проведення занять з української мови розвитку креативного мовлення студентів сприяє практика успішного використання творчих завдань, вправ ситуативного характеру, бліц-диктантів, рольових ігор, нестандартних форм проведення занять.

Не залишаємо поза увагою особистісно орієнтовану освіту, застосовуючи проєктні технології. Результативною є робота студентів на занятті, що має характер проєктування з отриманням практичного результату, який потрібно презентувати перед аудиторією. Це сприяє розвитку творчих, інтелектуальних здібностей особистості, навичок самоосвіти та самоорганізації, формує мовну, мовленнєву, комунікативну компетенції. Під час проведення занять з української мови

перевагу надаємо: підготовці доповідей, повідомлень із певної теми, підготовці рефератів, випуску стіннівок, проведенню конкурсів. Застосування методу проєктів на заняттях з української мови сприяє розвитку комунікативних здібностей, підвищує рівень володіння мовою, формує дослідницькі навички роботи [2, с. 11].

Ефективною є робота в малих групах або в парах. Викладач ділить групу на підгрупи, визначає завдання для кожної групи, а студенти презентують результати своєї роботи. Така робота формує такі риси в особистості, як: взаємодопомога, толерантність і взаєморозуміння. Здобувачі освіти вчаться доводити свої думки, аргументуючи їх. Формуються навички ведення діалогу та монологічного спілкування. При використанні такого виду роботи необхідно уточнити розподіл обов'язків у групі: керівник групи – оголошує завдання, визначає етапи роботи, організовує порядок виступів, підводить підсумки та призначає доповідачів групи; секретар – складає протокол роботи та може виступати співведучим; відстежувати час; доповідач – представляти результати роботи та висловлювати думку групи. Такий вид роботи сприяє реалізації завдань особистісно зорієнтованого навчання.

Ігрова технологія має важливе освітнє значення. Гра – це діяльність у конкретній ситуації. Виокремлюємо такі характеристики навчальних ігор: навчально-пізнавальна спрямованість, цілепокладання та прогнозування результату. Вчені-методисти виділяють такі види ігор:

1) мовні ігри (фонетика, лексика, граматика);

2) комунікативні (творчість, рольова гра), які передбачають створення сприятливої комунікативної морально-психологічної атмосфери, розпізнавання студентами видів мовлення, оцінювання висловлювань.

Викладачі української мови підкреслюють педагогічне значення використання ігор. Ситуація спілкування під час гри потребує визначення ролей для її реалізації. Компактності структури та чіткості виконання сприяє врахування етапів: підготовки сюжетно-рольової гри, проведення гри, спільного обговорення результатів та підбиття підсумків.

Відзначаємо, що використання ігор в освітньому процесі сприяє формуванню культури мовленнєвої поведінки особистості, умінню орієнтуватися у запропонованій ситуації спілкування відповідно до норм української літературної мови, формуванню емоційної та пізнавальної діяльності здобувачів освіти.

Отже, використання інноваційних методів навчання під час вивчення української мови сприяє мовному і культурному розвитку здобувачів освіти, ефективно впливає на формування творчого потенціалу особистості, реалізує весь зміст, передбачений програмою з української мови.

Інноваційні методи активізують психологічну діяльність студентів, стимулюють вміння мислити, розмірковувати, порівнювати, аналізувати, виправляти власні помилки, сприяють розвитку пізнавального інтересу

Відповідно до нової концепції вивчення української мови, студенти мають не лише вивчити певну кількість мовних понять і граматичних правил, але й уміти вільно користуватися усною та письмовою мовою, використувати її в різноманітних ситуаціях.

Таким чином, розвиток комунікативних навичок та креативного мислення здобувачів освіти можливий лише за умови успішної інтеграції сучасних методів навчання в освітній процес.

Література:

1. Біляев О. М. Сучасний урок української мови. Київ : Рад. школа, 1981. 176 с.
2. Варзацька Л. Організація проектної діяльності учня. *Дивослово*. 2004. № 11.

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-300-5-52>

ІСТОРІЯ ОСВІТИ В АЗЕРБАЙДЖАНІ

Іванцов В. П.

*викладач кафедри озброєння бойових машин та вогневої підготовки
Військова академія (м. Одеса)
м. Одеса, Україна*

Наш світ постійно змінюється – це відбувається не лише в технічній, але й в культурній, науковій та інших сферах. Через те що людство постійно отримує нові знання, система освіти потребує постійного оновлення, розвитку. Особливо актуальним є питання розвитку освіти в країнах, де релігія посідає важливе місце. В нашій роботі ми пропонуємо аналіз розвитку освіти в близького партнера та союзника України – Азербайджану.

Історіографія даного питання налічує не багато позицій. Історія освіти в Азербайджані висвітлена в роботах Гаджиева А. [2], Ісмаїлова Е. [3] та Алієва І. [1].

Як вже було сказано вище, історія освіти в Азербайджані тісно пов'язана з релігією, а саме ісламом. Коли в VII ст., арабські війська